

## КВІТНИКОВЕ ОФОРМЛЕННЯ САДУ ім. Т.Г. ШЕВЧЕНКО МІСТА ХАРКІВ

Швиденко І.М., канд. с.-г. наук  
Державний біотехнологічний університет

Квітникове оформлення є складовою частиною зеленого будівництва. Квіти прикрашають парки, сквери, житлові квартали, території шкіл і промислових комплексів. Вони створюють головні акценти в колоритному оформленні зелених насаджень, маючи великий емоційний вплив. Квіти є найбільш різноманітним і мінливим елементом міських ландшафтів, на відміну від дерев та кущів.

Квітникове оформлення міста Харків завжди вражало своєю красою і виразністю. Особливої уваги заслуговує квітникове оформлення Саду ім. Т.Г. Шевченко, закладеного ще у 1804 - 06 роках як Університетський сад. Нині Сад імені Тараса Шевченко є ботанічною пам'яткою природи місцевого значення, об'єктом природо-заповідного фонду міста Харкова, що охороняється СКП «Харківзеленбуд». Створено цю пам'ятку рішенням облвиконкому від 3 грудня 1984 р. № 562. Площа Саду ім. Т.Г. Шевченко становить 0,75 га.

Метою досліджень було визначення наявного асортименту рослин в квітниковому оформленні Саду ім. Т.Г. Шевченко.

Вивчення форм квітникових насаджень у Саду ім. Т.Г. Шевченко м. Харків проводили за рекомендаціями В.П. Кучерявого [3]. Асортимент квітникових культур визначали у 2024 році за рекомендаціями В.П. Бессонової [1], В. В. Пушкаря [4], Л.П. Іщук [2].

Результати досліджень свідчать, що сад ім. Т.Г. Шевченко сформовано регулярними прийомами планування.

Навколо пам'ятника Т.Г. Шевченко щорічно створюють бордюри з *Viola wittrockiana* Gams. На двох симетричних напівкруглих рабатках створено візерунок за мотивами вишиванки з яскравих квітів на тлі білої гальки. Асортимент квітів представлено однорічними та килимовими рослинами *Begonia semperflorens* Link. et Otto, *Alternanthera bettzickiana* 'Green' Voss., *Tagetes patula* L., *Tagetes erecta* L., *Alternanthera amoena* Voss.

Рухаючись до центральної алеї проходимо ще дві симетричні трапецеподібні клумби. Асортимент квітів представлено теж килимовими та низькорослими сортами однорічників *Alternanthera bettzickiana* 'Green' Voss., *Begonia semperflorens* Link. et Otto, *Tagetes patula* L., *Tagetes erecta* L., *Alternanthera amoena* Voss. [5].

На центральній алеї розташовані довгі симетричні рабатки, які розділені проходами. На рабатках створено симетричні квіткові композиції. Асортимент квітів представлено однорічними видами: *Coleus blumei* Benth., *Iresine lindenii* Houtte, *Begonia semperflorens* Link. et Otto, *Tagetes erecta* L., *Tagetes patula* L.. Допоміжним елементом композиції є інертний матеріал – біла галька.

Рухаючись до ХНАТОБу ім. М.В. Лисенка ми бачимо дві прямокутні клумби. Асортимент рослин не змінюється, лише варіює чисельність певного виду на кожній з них. Рослини представлені однорічними видами *Coleus blumeii* Benth., *Begonia semperflorens* Link. et Otto, *Tagetes erecta* L., *Tagetes patula* L. Чисельно переважає *Coleus blumeii* Benth.

На партері доречно виглядає панно «Слава Україні». Для напису використано килимовий вид *Alternanthera bettzickiana* 'Green' Voss. на тлі жовтого та блакитного кольорів інертного матеріалу в обрамленні білої гальки.

Одна з клумб засаджена чагарником *Swida alba* 'Albo-marginata', який за рахунок пістрявого листа та щорічного акуратного формування виглядає як повноцінний квітник. Асортимент інших двох прямокутних клумб представлено *Tagetes patula* L., *Tagetes erecta* L., *Alternanthera bettzickiana* 'Green' Voss., *Alternanthera amoena* Voss., *Petunia hybrida* Vilm., *Chrysanthemum hortorum* Baily L.

Отже, видовий склад квітників саду імені Т.Г. Шевченко невеликий, але виглядає дуже декоративно протягом всього вегетаційного періоду та зберігає традицію ошатного квітникового оформлення наскільки це можливо у складний воєнний час.

### **Література**

1. Бессонова В.П. Рослини квітників. Довідник. Дніпропетровськ: «Свідлер А.Л.», 2010. 176 с.
2. Іщук Л.П. Аналіз стану квітникових насаджень м. Біла Церква та шляхи його поліпшення. *Агробіологія* : зб. наук. пр. Білоцерківського національного аграрного університету. Вип. 8 (94). 2012, С. 78-82.
3. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць [Текст] : навч. посібник для вузів. Львів, 2005. 455 с.
4. Пушкар В. В. Квітникарство відкритого ґрунту: навч. посіб. Частина 1. К.: ДАКККіМ, 2006. 172 с.
5. Швиденко І.М. Квітникарство та дизайн квітників: курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання за спеціальністю 206 «Садово-паркове господарство». Харків: ДБТУ, 2024. 224 с.